

Odpowiedzialność lekarza przed organami samorządu a odpowiedzialność karna

Pierwsze spotkanie merytoryczne oraz spotkanie wyborcze Koła Naukowego Prawa Medycznego „Lege Artis”.

22 października 2013 r. odbyło się pierwsze w tym sezonie spotkanie Koła Naukowego Prawa Medycznego „Lege Artis”, które zainaugurowało działalność w roku akademickim 2013/2014. Pierwsza część obrad miała charakter merytoryczny, a druga została poświęcona wyborom nowych władz, przedstawiono też krótkie sprawozdanie z projektów zrealizowanych w zeszłym roku. Nastąpiło także powitanie nowych, licznych członków koła (ok. 20 osób). Na to wydarzenie przybyli nie tylko studenci prawa, gościliśmy również studentów medycyny, absolwentkę farmacji i aplikantkę adwokacką, co potwierdza wyjątkowość naszego koła, jego interdyscyplinarność i merytoryczność, mającą wymiar zarówno naukowy, jak i praktyczny.

W ramach części merytorycznej członkowie koła, a zarazem asystenci Kancelarii Okręgowego Sądu Lekarskiego WIL w Poznaniu, Michał Puk i Mikołaj Maśliński, wygłosili referat „Lekarska odpowiedzialność karna i jej stosunek do odpowiedzialności za przewinienie zawodowe. Analiza orzecznictwa”. Należy zauważyć, że temat ten przedstawiany był już 5 października 2013 r. w czasie szkolenia Naczelnego Sądu Lekarskiego w Płocku oraz 19 października 2013 r. na zjeździe Okręgowego Sądu Lekarskiego WIL w Poznaniu. Tym razem jego odbiorcami byli studenci, dla których postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy, a w szczególności przewidziana w jego zakresie procedura, jest zagadnieniem nieodkrytym, zupełnie nowym. Również podstawy odpowiedzialności przed organami samorządowymi i ich stosunek do odpowiedzialności karnej nie są powszechnie znane. Biorąc pod uwagę

powyższe, wystąpienie wzbudziło duże zainteresowanie, a po jego zakończeniu rozpoczęła się ciekawa dyskusja, w trakcie której prelegenci wraz z opiekunem naukowym koła mgr Julią Jabłońską (nota bene pierwszą studentką prawa, która rozpoczęła pracę w OSŁ) odpowiadali na liczne pytania publiczności. Głos w dyskusji zabrała także Lena Matyjasik, członkini koła i zarazem asystentka w kancelarii sądu od czerwca 2013 r. Odnosząc się do treści referatu, należy pokrótce przybliżyć najważniejsze zagadnienia. Po pierwsze, odpowiedzialność zawodową lekarz ponosi za popełnienie tzw. przewinienia zawodowego, tj. za naruszenie zasad etyki i przepisów traktujących o wykonywaniu zawodu (zawartych w ustawach i rozporządzeniach). Pogwałcenie zasad etyki i deontologii zawodowej stanowi najczęstszą przyczynę wszczęcia przeciwko lekarzowi postępowania przez organy samorządu. Też referatu jest, że katalog norm etycznych,

obowiązujących medyków, nie ma charakteru *numerus clausus* (katalogu zamkniętego), lecz normy te nie tylko sformułowane są w Kodeksie etyki lekarskiej ale wynikają także z ogólnych zasad etyki (art. 1 ust. 1 KEL), z zasad ustanowionych w uchwałach samorządu i orzeczeniach sądów lekarskich, czy z dobrych obyczajów przyjętych w środowisku lekarskim (art. 76 KEL). Lekarz, uprawiający zawód zaufania publicznego, pełniący swoistą misję społeczną, odpowiada także (podobnie jak np. adwokat) za obiektywnie naganne zachowanie, a zwłaszcza za ekscesy alkoholowe, narkomanię, skandaliczne życie rodzinne czy wreszcie za niewypełnianie obowiązku alimentacyjnego. Jak widać, podstawy tej odpowiedzialności są niezwykle szerokie, ich zasięg jest zdecydowanie szerszy od podstaw odpowiedzialności karnej, przed sądem powszechnym medyk odpowie bowiem wyłącznie wtedy, kiedy jego czyn wypełniać będzie w ścisły sposób znamiona danego przestępstwa, sformułowane w kodeksie karnym. Po drugie, należy pamiętać o zasadzie samodzielności jurysdykcyjnej, zgodnie z którą zarówno sąd karny, jak i sąd lekarski dokonuje samodzielnie wszelkich ustaleń faktycznych i prawnych w danej sprawie, a nadto nie jest związany orzeczeniem innego sądu. Wobec powyższego, rozstrzygnięcia sądu karnego i sądu lekarskiego w tożsamej sprawie mogą się skrajnie różnić. Częste są sytuacje niewinienia lekarzy przez sąd powszechny, przy jednoczesnym skazaniu ich przez sąd korporacyjny za ten sam czyn. Wynika to bezpośrednio z zasięgu tych dwóch rodzajów odpowiedzialności, o czym pisałem powyżej. Jednakże zasada samodzielności jurysdykcyjnej ma ograniczenia. Dotyczy to orzeczenia innego sądu, w którym ukształtowano określone prawo lub stosunek prawny. I tak na przykład wyrokiem uniewinniającym sąd karny nie uchyla kary (w postaci np. kary finansowej czy zawieszenia wykonywania zawodu na rok) wymierzonej przez sąd lekarski w orzeczeniu. Analogicznie orzeczenie uniewinniające sąd lekarski nie uchyla kary czy środka karnego wymierzonego przez sąd karny.

Druga część spotkania rozpoczęła się od zaproszenia nowych osób do przystąpienia do koła. Michał Puk, zeszłoroczny wiceprezes koła, przedstawił naj-

ważniejsze aspekty i benefity działalności w tym kole naukowym. Następnie przystąpił do krótkiego omówienia zrealizowanych w zeszłym roku projektów. Wskazał, że na łamach koła referat wygłaszali tacy goście, jak dr n. med. Krzysztof Kordel, dr hab. Joanna Haberko prof. UAM i dr Artur de Rosier (Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej WIL w Poznaniu). Spotkania te charakteryzowały się wysoką jakością merytoryczną i cieszyły dużym zainteresowaniem ze strony studentów prawa i medycyny (także psychologii). Każdemu towarzyszyła owocna debata z prelegentem. Ponadto każdego niemal miesiąca odbywały się prezentacje studentów.

Za duży sukces uznano zorganizowaną w kwietniu 2013 r. Ogólnopolską Konferencję Prawa Farmaceutycznego, która wzmocniła współpracę koła z Wielkopolską Izbą Lekarską, Wielkopolską Okręgową Izbą Aptekarską i z Wielkopolskim NFZ. Wynikiem zeszłorocznych prac było również nawiązanie relacji z Instytutem Allerhanda w Krakowie, gdzie referat wygłosiła nasza opiekun mgr Julita Jabłońska (Polski Kongres Prawa Farmaceutycznego i Ochrony Zdrowia 2013). Dzięki wyłożonym wysiłkom w roku akademickim 2012/2013 powstała oficjalna strona internetowa koła pod adresem: www.legeartisum.wordpress.com, gdzie komentujemy na bieżąco naszą działalność.

Na koniec spotkania przeprowadzono wybory do władz koła (3-osobowy skład zarządu i 3-osobowy skład Komisji Rewizyjnej). Po krótkim przedstawieniu się każdego kandydata (było ich 10) nastąpiło tajne (pisemne) głosowanie. W tym miejscu zwrócić uwagę wypada na niezachwiany autorytet, jaki posiadają asystenci Okręgowego Sądu Lekarskiego w Poznaniu wśród członków koła. Michał Puk został wybrany (po raz drugi już) na stanowisko prezesa, Lena Matyjasik na stanowisko wiceprezesa, natomiast Mikołaj Maśliński został członkiem Komisji Rewizyjnej. W nowych władzach koła pokładane są spore nadzieje.

MICHAŁ PUK
PREZES KOŁA NAUKOWEGO
PRAWA MEDYCZNEGO „LEGE ARTIS”
ASYSTENT W KANCELARII OKRĘGOWEGO
SĄDU LEKARSKIEGO W POZNANIU